

Oikeusneuvos Outi Suviranta

25.4.2025

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI VÄLIAIKAISISTA TOIMENPITEISTÄ
VÄLINEELLISTETYN MAAHANTULON TORJUMISEKSI ANNETUN LAIN 7 §:n MUUTTAMISESTA (HE 18/2025 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisen lausunnon otsikkoasiassa. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi annetun lain voimassaoloa jatketaan 31.12.2026 asti. Lain sisältöön ei ehdoteta muutoksia.

Korkein hallinto-oikeus / oikeusneuvos Taina Pyysäri on 31.5.2024 antanut hallintovaliokunnalle kirjallisen lausunnon kyseisen lain, jonka voimassaoloa nyt esitetään jatkettavaksi, säätämiseen johtaneesta hallituksen esityksestä. Tuossa lausunnossa kiinnitettiin huomiota oikeussuojatiehen ja tuomioistuimeen pääsyyn liittyviin seikkoihin.

Tuolloin käsiteltävänä ollut lakiehdotusta täydennettiin eduskuntakäsittelyn aikana myös oikeussuojaan liittyvien sääntelyjen osalta hallintovaliokunnan ehdotuksen (HaVM 15/2024 vp) mukaisesti perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 26/2024 vp ja PeVL 29/2024 vp).

Oikeussuojan kannalta keskeisenä muutoksena oli se, että lain 4 §:n uuden 5 momentin mukaan maasta poistettava henkilö voi vaatia, että hänen maasta poistamisensa ja sitä koskevan menettelyn asianmukaisuus arvioidaan uudelleen. Tämä uudelleenarviointi ei sellaisenaan kuitenkaan johda siihen, että maasta poistamisesta tehtäisiin valituskelpoinen hallintopäätös. Uudelleenarvioinnissakin on hallintovaliokunnan mietinnön mukaan kysymys tosiasiallisesta hallintotoiminnasta, ja säännöksessä todetaan nimenomaisesti, että uudelleenarvioon ei saa hakea muutosta valittamalla.

Hallintovaliokunnan mietinnössä viitataan valituskiellon hyväksyttävyyden arvioinnissa siihen, ettei sääntelyn tule mahdollistaa oikeuslaitoksen ylikuormittamista hybridivaikuttamisen keinoin. Perustuslakivaliokunnan lausunnoista ilmenee, että sääntelyn poikkeuksellisen luonteen takia perustuslakivaliokunta ei ole edellyttänyt sitä, että säännönmukainen valitustie olisi käytettävissä; lakiesitys on voitu tästä huolimatta käsitellä perustuslain 73 §:ssä säädettyssä järjestyksessä rajattuna poikkeuksena perustuslaista.

Korkein hallinto-oikeus kiinnittää hallintovaliokunnan huomiota nyt esillä olevassa asiassa samaan seikkaan kuin vuosi sitten annetussa lausunnossa:

Kyseisen lain sääntelyn mukaisesti henkilön maasta poistamista koskeva asia ei voi edetä kansallisen tuomioistuimen arvioitavaksi säännönmukaisen muutoksenhaun kautta. Tällöin nähtävästi tulisi varautua suorien yksilövalitusten tekemiseen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen, joka puolestaan voisi tuomioistuimen työjärjestyksen säännön 39 (Rule 39) nojalla määrätä väliaikaisen turvaamistoimenpiteen.

Korkeimman hallinto-oikeuden henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla www.kho.fi
Uppgifter gällande behandlingen av personuppgifter i högsta förvaltningsdomstolen och dataskydd finns tillgängliga på www.hfd.fi